

31.01.2024

6-Б

Історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Стародавня Спарта.

Мета уроку: сформувати уявлення про природно-географічні умови Лаконіки та її населення, про основні заняття та повсякденне життя жителів; розкрити причини виникнення Спартанської держави та державного устрою; удосконалити навички порівняння однотипних явищ, установлення причинно-наслідкових зв'язків, формувати вміння висловлювати власну думку. Розвивати мислення, виховувати інтерес до вивчення минулого.

Актуалізація опорних знань

«Хмаринка понять»

*За допомогою хмаринки слів пригадайте, коли і як в Афінах було встановлено демократичний лад.

*Чи всі жителі Афін мали громадянські права?

*Які можливості для вільних громадян відкривала афінська демократія?

Експрес опитування

1. Скільки років тому Перікла обрали на посаду першого стратега?
2. Витлумачте поняття: політика, афінська демократія, громадянські права.
3. Який орган влади в Афінській державі був найвищим?
4. Які питання там розглядали?
5. Як відбувалася його робота?
6. Які повноваження мали інші органи влади?
7. Хто з мешканців Афін не мав права на управління державою?

Мотивація навчальної діяльності

Давні греки казали, що «Афіни і Спарта – це дві ноги, на яких стоїть вся Греція, або «два коня, запряжені в одну колісницю».

Найбільш впливовими та могутніми в Давній Греції стали два поліси – Афіни (не були завойовані дорійцями і зберегли державність) та Спарта (держава, створена самими дорійцями). Показати територію держав на карті.

У X ст. до н. е. в області Лаконіка на півострові Пелопоннес оселилися войовничі племена дорійців, які створили державу Спарта. Поступово спартанці підкорили всю Лаконіку, а її жителів під страхом смерті змусили працювати на себе, називаючи їх ілотами.

Вивчення нового матеріалу

Робота з поняттями

Спартіати – повноправні громадяни Спарти, нащадки дорійців.

Періеки - "ті, що живуть поруч", вільні жителі Спарти, які мали особисту свободу, але були позбавлені політичних прав і не володіли землею, нащадки ахейців, які підкорилися дорійцям.

Ілоти – державні раби, які були прикріплені до земельних наділів і працювали на спартіатів. Нащадки ахейців, які не побажали підкоритися дорійцям.

Основною причиною посилення спартанської держави в середині VI ст. до н. е. - непереможне військо, основу якого становила знаменита спартанська фаланга. Вже у середині VI ст. до н. е. Спарта підкорила такі великі поліси, як Коринф, Сикіон, Мегари, в результаті чого склався так званий Пелопоннеський союз, який став найбільшим політичним об'єднанням тогочасної Греції. Пізніше спартанці намагалися поширити свій вплив на інші грецькі держави, в тому числі на Афіни.

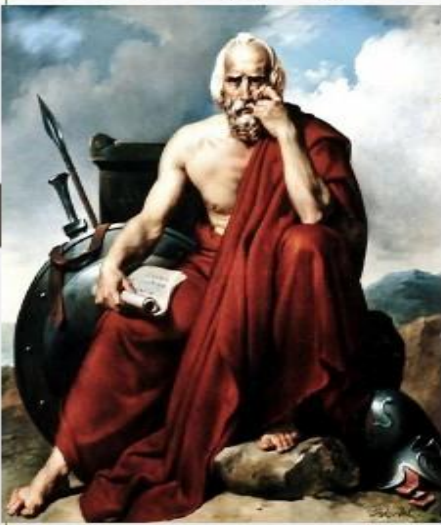
Робота зі схемою (запишіть)

Спартіати докладали чималих зусиль для утримання в покорі ілотів, яких було значно більше. Спартанський законодавець Лікурґ (імовірно, VIII ст. до н. е.) вважав, що спартанці мають бути згуртованими, дисциплінованими та добре навченими у військовій справі.

Лікурґ провів реформи, які сприяли встановленню рівності між спартіатами та вивільненню часу для занять військовою справою. Усі спартанці жили в однакових умовах, носили простий одяг, їли однакову їжу за загальним столом під час спільних обідів.

Згідно з переказом, політичний устрій Спарти запровадив у VIII ст. до н. е. законодавець Лікурґ

- Він належав до царського роду, але відмовився від влади.
- Після тривалих подорожей він повернувся до Спарти та запровадив нові закони.
- Згодом він пішов у Дельфи, але взяв із спартанців обіцянку до свого повернення не змінювати законів.
- Із Дельф Лікурґ поїхав на Крит, де заморив себе голодом.
- Отже, Лікурґ так ніколи і не повернувся додому, а спартанці не наважилися змінити закони.

Законодавство Лікурґа

- встановлення нового державного устрою
- заборона продажу і купівлі землі
- перехід всієї землі у державну власність
- заборона золотих і срібних грошей
- заборона збагачення
- однакові умови побуту
- єдина система виховання дітей
- заборона спартіатам займатися ремеслом і торгівлею

Порівняльна таблиця

	Афіни	Спарта
Розташування	Середня Греція (Аттіка)	Південна Греція, Пелопонес(Лаконіка)
Заняття	Землеробство, ремісництво, торгівля	Військова справа, землеробство
Суспільний устрій	Аристократи, демос, раби	Спартіати, періеки, ілоти
Форма правління	Демократія	Олігархія
Політичний діяч	Солон, Пісістрат, Клісфен	Лікурґ
Культура	Храми, стадіони, театри, ораторське мистецтво	Спартанський спосіб життя, лаконічна мова
Висновки	Повна протилежність у всіх сферах	

Афіни і Спарта повністю протилежні держави за головними заняттями мешканців, способом життя та управлінні, культурним розвитком.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/INqAmSsrTT8?si=dLhB9aRh97IkMAID>

Домашнє завдання:

- прочитати §33
- записати схему «Органи управління Спартою», скласти порівняльну таблицю Афіни-Спарта.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human, або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com
Бажаю успіхів у навчанні!